FAGBLADET FOA

Stor guide:

HER ER DE BEDSTE ARBEJDSSKO

SIDE 36

FIRE GUN SLUKKER FREMTIDENS BATTERIBRANDE

SIDE 24

TEKNIK & SERVICE

MICHAEL ER EN AF VERDENS SEJESTE BRANDMÆND

SÅ PULSEN PUMPER OG SVEDEN SPRØJTER

SIDE 16

KOM MED I DILEMMA KLUBBEN MED MALIN

Hver tredje uge tager et panel af kloge FOA-medlemmer kærlig hånd om de problemer, andre medlemmer har fra arbejdslivet og privatlivet – og alt det midt imellem. Det sker i Fagbladet FOAs nye podcast Dilemmaklubben med Malin. Det vrimler med både store og små dilemmaer derude. Lyt med og find ud af, hvad panelet rådede til i de her situationer.

FOTO: JACOB NIELSEN

Vores tillidsrepræsentant har sin mor boende på plejecentret, og det er helt vildt akavet.

Ad! Min kollega lugter af sved og sure tæer. Hun vil ikke bruge penge på tandlæge, men venter på at tænderne falder ud.

Hjælp! Min unge kollega hænger mig ud på TikTok.

Hun møder altid 10-15 minutter for sent, når hun skal have en nattevagt. Det har stået på i årevis, og hun kunne ikke være mere ligeglad.

Jeg er meget påvirket, hver gang en borger dør. Hvad kan jeg gøre for, at sorgen ikke fylder uden for mit arbejde?

Mine kolleger nusser og krammer hinanden, og jeg synes, det er uprofessionelt. Er jeg snerpet?

SÅDAN KOMMER DU MED I KLUBBEN

Send dine egne dilemmaer til Dilemmaklubben på dilemma@foa.dk

SCAN OG LYT

FAG OG FREMTID

NÅR BATTERIET BRÆNDER, ER DER BRUG FOR EN FIRE GUN

SIDE 24

INDHOLD

4 **Chefredaktørens leder**

6 **TEMA Mødet mellem kulturer**
Sådan håndterer I jeres forskelle på arbejdspladsen

8 **INTERVIEW Carolyne Kaddu Rasmussen**
Der er stor forskel på livet i Danmark og i Uganda

14 **Striiben**

15 **Groft sagt**

16 **SNAPSHOT World Firefighters Games**
Hvem er verdens sejeste brandmand?

22 **Fagligt talt og noter**

24 **Fag og fremtid**
Beredskabet tager kampen op mod klimaforandringer og batteribrande

28 **Fag og fremtid**
Når velfærdsteknologi og robotter bliver dine nye kolleger

30 **Brug FOA**
Britta blev aflønnet som pædagogmedhjælper ved en fejl

32 **Min vej**
Kommunikationschef fandt sin rette hylde som p-vagt

34 **TEMA Overgangsalderen**
I Storbritannien støtter man ansatte i overgangsalderen. I Danmark er det stadig tabu

36 **Tæt på**
Sådan finder du de bedste arbejdssko

38 **A-kassen**
Gratis uddannelse til ledige på dagpenge

39 **Mad på farten**

40 **Det sker**

42 **Quiz**

MIN VEJ
HAN FANDT SIT SANDE KALD SOM P-VAGT
SIDE 32

FAG OG FREMTID
BRUNO KÆMPER FOR BEDRE REGLER VED UDRYKNING
SIDE 26

”

MIT FØRSTE KULTURCHOK I DANMARK VAR AT OPDAGE, AT MAN IKKE SKAL KOMME OG BELASTE ANDRE MED SINE PROBLEMER. SIDE 8

CAROLYNE KADDU RASMUSSEN
FORFATTER OG FOREDRAGSHOLDER

FOA

Ansv. chefredaktør Klaus Lange
klaus@foa.dk · 46 97 23 21
Fagbladsredaktør
Allan Wahlers · alwa@foa.dk
Fagbladsredaktion
Journalist Laurits Eriksen · laue@foa.dk
Udgiver FOA · Staunings Plads 1-3
1790 København V · 46 97 26 26
foa.dk · foa@foa.dk

Forside Michael Nielsen, beredskabsassistent. Foto: Tobias Stidsen

FIND VEJ TIL DIT NYE FAGBLAD

VELKOMMEN | Vi har alle vores blinde sider. En af mine er, at jeg stort set er født uden stedsans. Før i tiden førte det ofte til eksotiske oplevelser. For eksempel når jeg kørte den helt gale vej 'hjem' fra en ven og havnede et utroligt mørkt og øde sted i en københavnsk forstad i stedet for Vesterbro, hvor jeg boede.

Dengang havde jeg et hemmeligt våben, der udlignede mit komplette fravær af et indre kompas: Kraks Vejviser hed det – opslagsværket, hvor samtlige vejnavne og vejkort kunne findes. I dag er Kraks Vejviser erstattet af kortfunktionen i min smartphone. Så længe jeg har strøm og dækning, kan jeg snirkle mig gennem Danmark uden at ane, hvor jeg er, og alligevel komme frem. Og selv om jeg godt kan savne følelsen af at holde vejviseren i hænderne, må jeg indrømme, at teknologien har overhalet de trykte kort helt og aldeles.

Den digitale udvikling ændrer på mange måder vores vaner. Snart skal jeg også sige farvel til en anden elsket ting, nemlig den trykte udgave af Fagbladet FOA. Du holder faktisk den næstsidste udgave i hånden. Fra årsskiftet lukker vi det trykte blad og fokuserer 100 procent på at udkomme digitalt i tekst, lyd og video. Penge, vi før brugte på at trykke og fragte Fagbladet FOA rundt, bliver investeret i at lave endnu bedre indhold til dig og kollegerne.

Derfor et løfte og en bøn til dig: Hvis du endnu ikke er tilmeldt Fagbladet FOAs digitale nyhedsbrev, så gør det nu, ligesom flere end 110.000 andre. Du kan gøre det lige her:

Så lover vi at give dig et digitalt journalistisk produkt så stærkt, at du altid finder vej til noget, du interesserer dig for. ★

KLAUS LANGE
ANSV. CHEFREDAKTØR

LÆS MERE OM KLIMA SIDE 24

> PENGE, VI FØR BRUGTE PÅ AT TRYKKE OG FRAGTE FAGBLADET FOA RUNDT, BLIVER INVESTERET I AT LAVE ENDNU BEDRE INDHOLD TIL DIG OG KOLLEGERNE

FOTO: ROBERT WENGLER

HVAD MENER DU?

Hvordan har du ændret vaner for at gøre en forskel i klimakampen?

AF ALLAN WAHLERS

Nej tak til tumbler

Yvonne Herold
Serviceassistent
Børnehuset Stavlundvej, Tårnby

"Vi har taget et aktivt valg om ikke at have en tørretumbler. Så sparer vi penge på strøm, og vasketøjet kommer ud at hænge i haven i stedet for. Om vinteren kan det godt give nogle udfordringer, men det er et valg, vi er meget tilfredse med at have taget."

Sparer på strøm og vand

Martin Langemose
Beredskabsassistent
TrekantBrand, Fredericia

"Jeg er begyndt at lade være med at have lyset tændt i flere rum. Jeg har heller ikke så meget varme på, som jeg måske havde for nogle år siden, og vandhanen står ikke længere og løber til ingen nytte."

Dødelige kan være med

Helle Maintz
Serviceassistent
Dagtilbud Svalen, Køge

"Jeg har købt mig en elbil i år. Jeg kører ikke så meget – kun til og fra mit arbejde – men nu er bilerne kommet ned i en pris, hvor vi almindeligt dødelige kan være med. Den er nem at køre og uproblematisk at lade op, og det passer perfekt til sådan en som mig, så det er jeg tonseglad for."

6 SPARETIPS TIL DIN HVERDAG

AF AMALIE WINDAHL

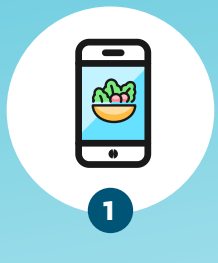

1

APP GØR BRUG AF RESTERNE I KØLESKABET

Står du ofte med en masse restgrøntsager og kød, som du ikke ved, hvad du skal bruge til? Så er der hjælp at hente på internettet, hvis du søger på 'Tøm køleskabet' på din søgemaskine. Her kan du skrive, hvilke rester du har, og så søger den efter opskrifter, som indeholder netop det, du har bedt om.

2

TOILETPAPIR KAN KØBES I BYGGEMARKED

Det er dyrt, men nødvendigt at købe toiletpapir. Hvad du måske ikke vidste er, at der er penge at spare ved at købe toiletpapir hos for eksempel Harald Nyborg. Her har de en pakke med 24 ruller og tre lag til 39 kr. Det svarer til 1,6 kr. pr. rulle. Du kan også gøre et kup på rengøringsartikler, skraldeposer og shampoo.

3

GÅ TIL GRØNTHANDLEREN I STEDET FOR

Hvis du bor i en lidt større by, er du måske stødt på en lokal grønthandler eller bazar. Her kan der også være penge at spare på grøntsager og æg, fordi prisen er baseret på vægten af varerne. Dette tip er derfor også til dig, som aldrig får spist alle gulerødderne eller løgene i bunden af køleskabet, inden de bliver for gamle.

4

GØR DIN TILBUDSJAGT EFFEKTIV

Måske har du brugt timer på at kigge de forskellige tilbudsaviser igennem i eTilbudsavisen. Men vidste du, at man kan søge på specifikke varer og se, hvor de er på tilbud? I søgefeltet på appen og hjemmesiden, kan du eksempelvis søge på 'æg', hvorefter du får vist alle tilbud på æg i denne uge.

5

NÅR MADEN ER FOR GOD TIL AT SMIDE UD

Too Good to Go er en mobilapp, som er en mellemmand mellem dig og en restaurant eller butik, der har et overskud af usolgt mad. Når du klikker ind, kan du vælge alt fra lykkeposer fra det lokale supermarked, til overskydende mad fra buffeten på en restaurant. Du hjælper desuden med at reducere madspild!

6

HUSK AT KIGGE EFTER KILOPRISEN

Måske har du lagt mærke til, at nogle varer i supermarkedet er blevet mindre, mens prisen er forblevet den samme. Man kan altså nemt blive snydt, når man køber sine dagligvarer. Hvis man vil have den billigste pris, skal man altid sammenligne kiloprisen på de forskellige produkter.

Derfor knaser det, når forskelle mødes på jobbet

Når en personalegruppe består af kolleger med forskellige etniske baggrunde, kan det føre til misforståelser og konflikter. Men der er altid en god forklaring, siger Nadia El-Gendi, der er ekspert i mødet mellem kulturer.

AF LAURITS ERIKSEN | FOTO: TOR BIRK TRADS/ARKIV

PRIVAT

Nadia El-Gendi
Pædagogisk antropolog

På et plejehjem sidder Lone og hjælper gamle fru Sørensen med at lave en blomsterkrans.

Fru Sørensen kæmper med rystende hænder, og kransen ender med at ligne en rodet høstak fremfor noget, der kan sættes på hovedet.

På den anden side af bordet sidder vikaren Faduma og hjælper hr. Olsen med det samme. Hans blomsterkrans er perfekt, som taget ud af en svensk midsommerfest, fordi Faduma har lavet hele kransen for ham.

Lone bliver irriteret på Faduma, fordi hun ikke lader hr. Olsen prøve selv. Faduma er irriteret på Lone, fordi hun ikke hjælper fru Sørensen.

”Det er et klassisk eksempel på en konflikt, der kan opstå, når to kulturer mødes på en arbejdsplads,” siger Nadia El-Gendi.

Hun er pædagogisk antropolog, og arbejder blandt andet med at vejlede arbejdspladser i, hvordan kulturforskelle i medarbejdergrupper bliver en fordel i stedet for en forhindring.

Glem, hvad du tror

Budskabet er, at vi skal holde op med at antage, at andre kulturer har lært at gøre tingene som os selv – noget, vi gør helt ubevidst.

Et eksempel på det er, hvor hurtigt etniske danskere bevæger sig.

”Danskere går virkelig hurtigt. Et gammelt studie viser, at vi på 10 sekunder i gennemsnit går 18 meter. Til sammenligning tager det en person fra Malawi 32 sekunder at gå samme distance. Vi bevæger os ikke hurtigt bevidst, det er simpelthen en del af vores kultur,” siger Nadia El-Gendi.

Så hvis man ser en kollega med en anden etnisk baggrund end dansk bevæge sig langsomt rundt på arbejdet, mens man selv bevæger sig hurtigere for at nå det hele, kan man fejlagtigt opfatte sin kollega som doven, påpeger hun.

Hjælp til selvhjælp eller omsorg?

Som man også kan finde et eksempel på i interviewet med Carolyne Kaddu Rasmussen på de næste sider, er der også en kulturel forskel på, hvordan vi udfører plejeopgaver.

”I Danmark bruger vi hjælp til selvhjælp, for det taler forskningen for. Men i andre kulturer vil det blive opfattet

SOSU APPEN

Den nye ’SOSU Appen’ indeholder tre funktioner, der kan hjælpe eleverne med det danske sprog:

- Sproghjælp til plejeopgaver
- Et kropsatlas, der kan vise navne på kropsdele og læse dem op
- Fagprog og sætninger opdelt i kategorier.

KILDE: VIVE – DET NATIONALE FORSKNINGS- OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Fagbladet FOA besøgte sidste år SOSU Esbjerg – en af de skoler i landet, hvor man arbejder målrettet med at hjælpe migranter og flygtninge til et job i plejesektoren.

som mangel på omsorg. Derfor kræver det noget ekstra læring i, hvordan rehabilitering forventes i en dansk kontekst," siger Nadia El-Gendi.

Ifølge Nadia El-Gendi har vi nemlig lavet stiltiende aftaler på arbejdspladserne for, hvordan vi skal udføre vores opgaver.

"Vi tror for eksempel, at måden vi giver børn mad på, er sund fornuft, og at alle nye kolleger indretter sig efter det. Men det er vores måde at gøre tingene på. Andre kulturer har deres egen måde," siger Nadia El-Gendi.

Hun har oplevet, at en mor blev forarget, fordi hun opdagede, at hendes barn sad og spiste selv i daginstitutionen. Moren forventede, at barnet ville blive madet af den ansatte.

"Men i en dansk kontekst er det jo sundt for barnet at spise selv. Hvis de ansatte ikke får italesat ordentligt, at vi gør det på en specifik måde, kan det føre til misforståelser og i værste fald konflikter," siger Nadia El-Gendi.

Og ifølge Nadia El-Gendi er det en god idé at sætte fokus på den sunde, danske fejlkultur.

"I Danmark ser vi fejl som noget, man lærer af. I mange kulturer er det derimod skamfuldt at tabe ansigt, eller måske frygter de at blive straffet. Derfor kan der være en tendens til ikke at indrømme sine fejl," siger Nadia El-Gendi.

Når det sker, kan vi fejlagtigt tro, at vores kolleger er uærlige eller bortforklarer deres handlinger med forudindtagede antagelser, som at de ikke taler godt dansk eller ikke er dygtige til deres arbejde.

"Men vi skal i stedet vænne os til at være åbne overfor, at vores antagelser ikke er rigtige, men at der kan være en kulturel forklaring."

Og man skal altså ikke forveksle sprog med kultur.

"En medarbejder kan tale flydende dansk, men alligevel misforstå de kulturelle koder," siger Nadia El-Gendi. ★

GUIDE

6 GODE RÅD: TAG GODT IMOD FLERSPROGEDE ELEVER

1. En god modtagelse
Sørg for en god modtagelse ved at udvise åbenhed og ved at imødekomme elevernes tvivl og usikkerheder. Medarbejderne bør tage sig tid til at forklare eleverne, hvorfor de udfører opgaverne, som de gør.

2. Støt sprogudviklingen
Lærere, ledere, oplæringsvejledere og medarbejdere bør have kendskab til sprogundervisning og vejledningsmetoder. De skal vide, hvordan de bedst kan støtte eleverne i at lære dansk hverdags- og fagsprog.

3. Borgerne spiller også en rolle
Fremhæv de positive effekter af, at eleverne også lærer dansk ved at tale med borgere. Vær opmærksom på sproglæring, når der laves besøgsplaner, og forventningsafstem og italesæt over for kognitive stærke borgere, at deres hjælp er nødvendig.

4. Det kan siges uden ord
Sæt fokus på og anerkend værdien af nonverbal kommunikation med borgerne. Ledelsen og medarbejderne bør anerkende betydningen af mimik og gestikulation som et udgangspunkt for mere sproglæring og et vigtigt understøttende redskab.

5. Mere tid og støtte
Flersprogede elever har brug for mere tid til opgaver, oversættelse og forståelse. Anerkend elevernes behov og tilbyd dem faglig sparring, rum til at være i tvivl og taletid ved personalemøder.

6. Vis interesse
Klæd lærere, ledere, oplæringsvejledere og medarbejdere på til at hjælpe og støtte elever i svære situationer med eksempelvis usikre opholdstilladelser og krigstraumer. Vær nysgerrig på forskellige normer og traditioner for omsorg og pleje fra elevernes oprindelsesland, men vær tydelig om ufravigelige krav i den danske ældrepleje.

KILDE: VIVE – DET NATIONALE FORSKNINGS- OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

’SKAL JEG IKKE OGSÅ TYGGE SMÅKAGEN FOR DIG, HR. JENSEN?’

"SKAL JEG IKKE OGSÅ TYGGE SMÅKAGEN FOR DIG, HR. JENSEN?"

Der er det, vi taler om. Og der er det, vi bestemt ikke taler om. Danmark er på mange måder et svært land at knække koden på, hvis man ikke er født med et dannebrogsflag i hånden. Det kan Carolyne Kaddu Rasmussen tale med om.

AF LAURITS ERIKSEN OG ALLAN WAHLERS | FOTO: TOR BIRK TRADS

Da Carolyne Kaddu Rasmussen kom til Danmark, troede hun, at hun skulle drive sin egen kagebutik. I stedet blev hun social- og sundhedshjælper.

Siden har hun videreuddannet sig som sygeplejerske og har en kandidat i sygeplejevidenskab – og nu kender de fleste hende fra tv som Melvin Kakoozas sprudlende og humoristiske mor i 'Helt sort'.

I løbet af sit arbejdsliv i plejesektoren har hun oplevet, hvordan kulturforskelle kan være en mangfoldig styrke, der gør os alle klogere på hinanden. Men når de kulturelle forskelle indimellem er for omfattende, lurer der også konflikter, 'hyggeracisme' og indelukkethed, mens personlige problemer er noget, vi ikke taler om.

Vi har talt med Carolyne Kaddu Rasmussen om de kulturforskelle, hun er stødt på. Det blev til nogle både muntre og mere alvorlige betragtninger. ★

CAROLYNE KADDU RASMUSSEN

- Født i Uganda i 1970 og familiesammenført til Danmark i 1992.
- Uddannet social- og sundhedshjælper og siden sygeplejerske.
- Har en kandidatgrad i Sygeplejevidenskab (Cand.cur.).
- Afholder jævnligt foredrag i hele landet.
- Udgav i 2022 selvbiografien *'Hovedet i himlen og fødderne på jorden'* (Lindhardt og Ringhof).
- Sammen med journalisten Michèle Bellaiche har hun podcasten 'Soulsisters'.
- Hun medvirker også i TV 2-programserien 'Helt sort' med sin søn, komikeren Melvin Kakooza.

TÆNK DIG DA LIGE A LITTLE ABOUT!

”Under min første praktik som social- og sundhedshjælper oplevede jeg, at mange svarede tilbage på engelsk, når jeg talte dansk til dem.

Det var frustrerende. Især fordi jeg fik at vide, at det var vigtigt at lære sproget, når jeg kom til Danmark. Jeg gik på sprogskole og arbejdede frivilligt på et plejecenter for at blive god. Alligevel følte jeg, at jeg ikke blev taget alvorligt på grund af min accent.

Jeg er heldig, at jeg har sprogøre. Jeg taler seks sprog, og jeg er god til dansk. Men jeg havde engang en kollega, der måtte opgive sit job, fordi hun ikke kunne gøre sig forståelig nok. Øv, tænker jeg – det er trist, for vi mangler kolleger som hende.”

UNDSKYLD, JEG KOMMER FOR SENT – DET VAR MED VILJE

”I starten var det var en kæmpe udfordring for mig at komme til tiden. Jeg fungerer efter det, jeg kalder emotionel tid. Men her i Danmark kører vi på mekanisk tid. Det vil sige, at her er klokken 8, når klokken er 8 og ikke en halv time senere.

Det virker måske nemt for nogen, men at skulle tilpasse sig den ændring krævede en hel aflæring af noget, jeg har haft indbygget i mig siden min opvækst. Og jeg fik også mange pegefingre. Især når jeg hentede mine børn fra børnehaven lidt senere, end jeg skulle. Ups.”

CHOKERENDE: DØDEN FINDES IKKE I DANMARK

”Mit første kulturchok i Danmark var at opdage, at man ikke skal komme og belaste andre med sine problemer. Man skal kun dele dem med sine tætteste venner. Jeg tror, at mange lever i en boble, hvor de viser udadtil, at deres liv er perfekt. At leve i den boble må være stressende.

Ja, vi er pressede, for vi mangler hele tiden kolleger, men netop derfor er det vigtigt at skabe en sund arbejdsplads, hvor alle kan samarbejde. Og det er svært at samarbejde, hvis vi ikke tør åbne op og tale om vores op- og nedture. Vi har en berøringsangst over for emner, der er tunge: Skilsmisse, dødsfald … og det er næsten tabu at tale om det, hvis man er blevet fyret fra sit arbejde.

Jeg kan godt lide at provokere en gang imellem og spørge: Hvorfor ikke? Hvorfor skal vi ikke tale om de tunge ting? Livet består jo både af det gode og det dårlige. Jeg kommer fra en kultur i Uganda, hvor vi er ret åbne, også om døden. Det emne har vi en helt anden tilgang til, fordi døden i større grad er en del af livet.”

NÅ HR. JENSEN, SKAL JEG LIGE TYGGE SMÅKAGEN FOR DIG?

”Når vi plejer vores ældre i Uganda, går vi all in. Vi har ingen plejehjem, så plejen foregår i hjemmet, og vi hjælper med alt. I det samfund er det en ære at blive gammel, fordi middellevealderen ikke er særlig høj. Så når du er gammel, skal du give slip på alt, og du forventer, at dine efterkommere og naboer gør alting for dig.

Når folk fra den kultur kommer til Danmark, vil de stadig tænke på den måde. De skænker kaffe op til borgerne, skærer deres mad ud og hjælper dem med alt og mere til. Men hvis de er nysgerrige på, hvordan tingene fungerer her i Danmark, opdager de, at det er en misforståelse af den danske tilgang til ældrepleje. I Danmark handler det om at bevare borgernes færdigheder så længe som muligt, for hvis vi gør alt for dem, risikerer de at miste deres selvstændighed.

Intentionen for dem har aldrig nogensinde været, at patienten eller borgeren skal blive dårligere og miste deres færdigheder. Tværtimod kommer medarbejderen med anden etnisk baggrund bare med et kæmpe omsorgsgen.”

SKAL DET NU OGSÅ VÆRE HYGGELIGT?

”Ordet ’hyggeracisme’ er efterhånden blevet ret almindeligt. Jeg forstår ikke, hvordan man kan sætte ’hygge’ og ’racisme’ sammen. Det er jo to modsætninger?

Selv er jeg blevet bedre til at italesætte det, når nogen siger noget, som gør mig ondt: Når du kommer med denne her ’hyggeracistiske’ kommentar, som du måske ikke en gang tænker over kan såre, så sætter det en lavine af tanker i gang hos mig.

Det har taget mig rigtig, rigtig mange år at nå hertil, men det er meget befriende, at jeg kan sige det og stoppe det, mens det foregår. Når jeg siger fra over for racisme, oplever jeg, at folk tager det pænt og undskylder. Der er også nogle, der er ligeglade, og fred være med det. Men jeg bliver nødt til at starte et sted, hvor jeg siger: Tænk dig om, inden du får sagt et eller andet, der gør en anden person ondt.”

JEG VIL LIGE BEDE DIG OM AT LADE VÆRE MED AT BEDE

”Jeg var engang på en arbejdsplads, hvor alle var irriteret på en kollega, som brugte tid på at bede fem gange dagligt på grund af sin religion. Det viste sig så, at kollegaen faktisk havde forhandlet løn og aftalt, at der blev regnet en halv time fra, som kunne frigives til at bede. Men det var der ikke så mange, der vidste, så irritationen blev bare større og større.

Men vi er pressede i vores fag, så jeg var nødt til at italesætte den store elefant i rummet, som religionen er. Jeg gjorde det med åbenhed og nysgerrighed: ’Wow, jeg beundrer, at du står så meget fast i din tro. Jeg er selv kristen, og jeg står fast i det. Der er bare den udfordring, at det tidspunkt, du skal bede på, nogle gange clasher med, at vi har travlt. Er der nogle måder, vi kan løse det på?’ Så sagde hun: ’Ja, det er der faktisk.’ Så nogle gange kan det godt betale sig, at vi tør italesætte problemerne på en ordentlig måde for at få et sundt arbejdsmiljø.”

MODERHJERTET

Carolyne Kaddu Rasmussen har for nylig udgivet sin anden selvbiografi, ’*Omfavnet af et moderhjerte*’ (Lindhardt og Ringhof).

Her beskriver hun, hvordan hendes tre dage gamle barnebarn Otis i 2022 mistede livet på grund af en fejl. En sygeplejerske lagde en sonde i Otis’ lunge i stedet for maven.

”Det er selvfølgelig en fatal fejl – det må ikke ske. Men nu er det sket, og så skal vi finde plads til at tilgive. Jeg er selv sygeplejerske, så det kunne lige så godt have været mig, så vi må lære af fejlen i stedet for at pege fingre,” siger hun.

Den tragiske oplevelse sendte Carolyne Kaddu Rasmussen ud på en søgen efter sin egen familiehistorie i Uganda. Rejsen og de historier, hun fik med hjem, kan man læse om i *’Omfavnet af et moderhjerte’*.

HVORDAN GÅR DET? AD HELVEDES TIL, TAK! HVAD MED DIG?

”Jeg kan huske, at jeg studsede meget over måden, man hilser på i Danmark: ’Hvordan går det?’ ’Det går godt,’ svarer man. Og det er så det.

Når jeg møder nogen i Uganda, spørger jeg: Har du noget nyt? Og så forventer jeg faktisk, at du fortæller mig, hvad der sker i dit liv af både godt og ondt. Så da jeg rejste til Danmark, kom jeg med den tilgang.

Hvis folk spurgte mig, hvordan det gik, var jeg ærlig og snakkede løs om, hvor dårligt det gik. Men jeg kunne mærke på folk, at det kunne de ikke håndtere: ’Vi kender ikke hinanden, og nu kommer du med alle dine personlige udfordringer og problemer?’

I Danmark er der så mange lag. Du har bekendte, venner og tætte venner. Og det er måske kun de tætte venner, du snakker åbent med. Jeg kommer fra en kultur, hvor vi løser hinandens problemer og opdrager børnene sammen. Der er det meget almindeligt, at mine naboer blander sig i, hvis mit barn gør noget uartigt. I Danmark derimod skal du virkelig have taleret, hvis du skal opdrage på andres børn.”

MINE MØGUNGER ER BILLIGT TIL SALG

”Vi fortæller ikke til nogen, hvis det virkelig var noget møg at komme ud ad døren om morgenen. Også selv om alt var kaos, og vores børn kastede med havregrøden og gemte sig, så snart vi skulle gå. Og selv om vi råbte af vores ægtefælle og truede hinanden med skilsmisse.

Hvis jeg skulle aflevere mine børn i børnehaven i Uganda, havde jeg åbent sagt til pædagogen, at vi havde haft en skidt morgen, og at møgungerne var billigt til salg. Men nej, det gør vi ikke i Danmark. Det er lige før, der kunne komme en underretning, hvis pædagogen lige tænker: ’Hvordan er det, de snakker med hinanden? Det er nok også derfor, børnene er helt umulige!’ ”

JA, DER ER STADIG NOGET SU-GÆLD, OG DET ER IKKE SPOR PINLIGT!

”Engang fik jeg et brev fra Gældsstyrelsen. Jeg havde en SU-gæld, der skulle betales, ellers ville jeg blive indkaldt til fogedretten. Det var pinligt, men jeg havde brug for at tale med nogen om det. Så jeg delte det med en kollega, selv om det føltes grænseoverskridende. Hun syntes, jeg var modig, og det inspirerede hende til at dele sin egen historie om gæld til det offentlige.

Jeg synes, vi skal blive bedre til at rumme vores kollegers udfordringer. Hvis ikke vi har rummelighed i vores fag, er vi virkelig lost. Rummelighed er jo fundamentet, når vi arbejder med mennesker. Men hvordan skal vi være rummelige overfor borgerne, hvis vi ikke engang kan være det inde på personalestuen?”

NY STRUKTUR ER LANGTFRA ET QUICKFIX

STRIIBEN | Så kom det længe ventede udspil til fremtidens sundhedsstruktur. Jeg er glad for at se, at der fokuseres på at skabe lige adgang til sundhed i alle landsdele. Der er også gode takter til at få det nære sundhedsvæsen bedre i spil, så en del af sygehusindlæggelserne kan undgås. Men den nye struktur er langtfra et quickfix på de mange udfordringer, vi har i sundhedsvæsnet.

Ansvaret for genoptræning og dele af sygeplejen flyttes væk fra kommunerne. Det kan jeg godt være lidt bekymret over. Jeg håber, at arbejdet stadig kan ske i tæt samspil med personalet, som i det daglige er tæt på borgeren. De ved, hvor skoen trykker. Derfor er jeg også glad for, at helhedspleje bliver anerkendt i udspillet. Vejen til succes handler om at give medarbejderne indflydelse.

FOAs faggrupper har kompetencerne til at indgå i løsningerne. Hvis vi ikke uddanner nok, får vi alvorlige huller i opgaveløsningen. Det kræver også, at der bliver sat fuld smæk på efteruddannelse, så vi kan mestre den nye teknologi som blandt andet AI, som kan fjerne mange minutter, der hver dag bruges bag skærmen til registrering og dokumentation.

Det er godt, at kronikere nu er lovet rettigheder til behandling. Vejen derhen virker dog noget usikker. En stor del af kronikere er i stand til at mestre deres sygdom i samspil med egen læge. Og den teknologiske udvikling betyder også, at man kan fjerne de fleste kontrolbesøg på sygehusene. Men implementering af det foregår ikke i en landsdækkende helhedsplan. Jeg savner et overordnet prioriteringsråd, der kan sikre, at vi bruger økonomien til at levere den bedst mulige sundhed.

Der mangler mange brikker endnu for at få fuld plade. I sidste ende er det samfundets prioriteringer og økonomien, der er afgørende for, om personalet kan levere det, som politikerne lover borgerne. ★

MONA STRIIB
FORMAND

> VEJEN TIL SUCCES HANDLER OM AT GIVE MEDARBEJDERNE INDFLYDELSE.

@STRIIBMONA

HOT HOT HOT

I Storbritannien kan kvinder, der er ansat i sundhedsvæsnet, få temperaturregulering på arbejdspladsen, hvis de har mange gener i forbindelse med overgangsalderen.

Læs mere på side 34.

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

Så sveden sprøjter og pulsen pumper

Casper Kudahl og Michael Nielsen fra Nordjyllands Beredskab stillede i september op i World Firefighters Games i Aalborg. Fagbladet FOA fulgte dem.

AF ALLAN WAHLERS | FOTO: TOBIAS STIDSEN

UNIV

Hvor bliver han af?

De tilskuere, der står på den anden side af den tre meter høje trævæg, beredskabsassistent Casper Kudahl skal over, spejder forgæves, mens stopuret pisker af sted.

Og så kommer den. Hånden på kanten.

Casper Kudahl hiver kroppen over væggen, firer sig ned ad rebet og hamrer næven i den klokke, der markerer, at han har gennemført anden del af i alt fire i disciplinen 'Toughest Firefighter Alive' – verdens sejeste brandmand – eller 'TFA' blandt kendere.

"Anden del var klart den hårdeste. Først skulle vi jo hamre løs på en jernblok, og så trække en dukke på 80 kilo frem og tilbage, og da jeg så kom til trævæggen, var jeg helt færdig og kunne slet ikke få greb om rebet," sagde Casper Kudahl bagefter.

Hjælpen kom fra uventet kant – de tilskuere, der fulgte Chu King-long fra Hongkong på banen ved siden af Casper Kudahl, råbte til ham, at han skulle smide brandmandshandskerne. Så ville han bedre kunne få fat i rebet.

"Det var virkelig fedt. Vi er jo egentlig konkurrenter, men alle vil gerne have, at de andre klarer det så godt som muligt," siger han.

Casper Kudahl valgte at slippe den ene brandslange i konkurrencens første del (øverst).

Til højre er han ved at hamre et jernstykke igennem en Keiser force-maskine i konkurrencens anden del.

SÅ HÅRD ER KONKURRENCEN

Deltagerne i konkurrencen Toughest Firefighter Alive skal igennem lidt af hvert.

Første del: To brandslanger ligger foldet sammen. De vejer 60 kilo hver og skal trækkes ud i deres fulde længde på 75 meter. Bagefter skal to slanger på 15 meter rulles pænt sammen.

Anden del: En såkaldt Keiser force-maskine spænder sammen om et jern-stykke, som skal hamres løs. Derefter skal en 80 kilo tung dukke trækkes 2 x 35 meter, så skal to dunke transporteres gennem en tunnel, og til sidst skal der klatres over en væg.

Tredje del: To stiger stilles op af et stillads, som er tre etager højt. Så skal to kettlebells på hver 20 kilo bæres op på toppen af stilladset, og når deltag-erne er her, skal de hive en sæk på 27 kilo op, inden de skal ned igen med de to kettlebells. Til sidst skal en spids skrues på et strålerør.

Fjerde del: Så hurtigt som muligt op ad trapperne til 17. etage. (Er der ikke 17 etager, løbes der 50 meter for hver etage, der mangler.)

Alle dele gennemføres i fuldt brand-mandsudstyr – på nær, når væggen skal forceres i 2. del. Der er maksimalt fem minutter til hver del, som påbegyndes med 10 minutters mellemrum. Det vil sige, at jo hurtigere, man er til hver del, desto længere pause har man inden den næste.

En 80 kilo tung dukke skal trækkes 2 x 35 meter i konkurrencens anden del (øverst tv.).

To dunke føres frem og tilbage igennem en krybe-tunnel (ovenover) og til sidst i tredje del skal en tre meter høj trævæg for-ceres (øverst th.)

Michael Nielsen rejser en stige mod et stillads i konkurrencens tredje del (øverst tv.)

Fra toppen af stilladset skal han senere i samme øvelse hive en sæk på 27 kilo op (ovenover).

I fjerde og sidste del skal han så hurtigt som muligt op ad trapperne på en 15 etager høj bygning i fuldt udstyr (øverst th.).

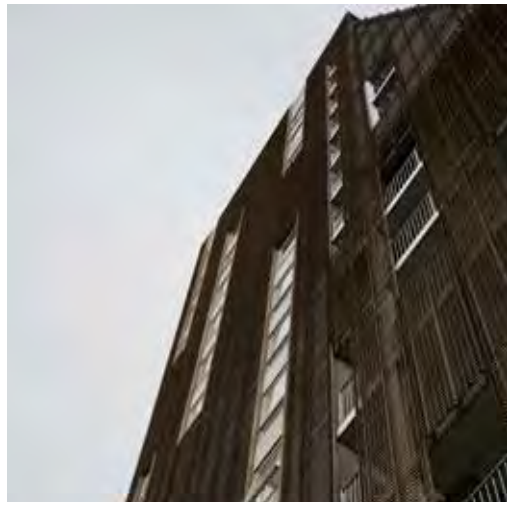

Casper Kudahl var en af omkring 3.000 toptrænede brandmænd fra hele verden, der dystede i mere end 40 sportsgrene i forbindelse med World Firefighters Games, der i september satte Aalborg på den anden ende. TFA var kongedisciplinen over dem alle.

Den blev afviklet i efterårsfriskt vejr langs Limfjorden, og her fik tilskuerne mulighed for at se eksempler på, hvor meget man skal kunne som del af et moderne beredskab – og ikke mindst i hvor god form, man skal være.

TFA er en kæmpe begivenhed i nogle lande, hvor brandmandsatleter dyrker den, som var det enhver anden professionel sport med god hjælp fra sponsorer. En af de tjekkiske forsvarende verdensmestre følges af et helt tv-hold, og de tyske deltagere kan hver eneste måned stille op i en ny konkurrence i den nationale TFA-liga.

Nordjyllands Beredskab stod som arrangør og leverede både deltagere til konkurrencerne og hjælpende hænder, når konkurrencerne skal organiseres.

Samlet brugte hjemmebanedeltageren Casper Kudahl 13 minutter og 46 sekunder på de fire dele i TFA-konkurrencen, hvilket rakte til en placering i nederste fjerdedel af feltet på 40 deltagere mellem 30 og 34 år. Hurtigste mand i samme aldersklasse – den tjekkiske kleppert Michal Brousil – gennemførte på ufattelige 6 minutter og 2 sekunder samlet.

”Jeg synes, det er helt vildt flot. Han er en fantastisk dygtig sportsmand, og så arbejder han som brandmand ved siden af,” siger Casper Kudahl om tjekken.

Senere samme dag gennemførte Casper Kudahl banen igen. Denne gang som coach for kollegaen Michael Nielsen, der stillede op i kategorien for de 35-39-årige.

Med opmuntrende råb og mange gode råd undervejs gennemførte Michael Nielsen konkurrencernes fire dele på samlet 11 minutter og 10 sekunder, hvilket rakte til en placering lige udenfor top-20 i et felt på 31 brandfolk. Også her var der en tjekkisk vinder.

”Det har været vildt sjovt. Og det er fedt at træne på denne her fagrelaterede måde,” sagde Michael Nielsen bagefter.

”Det var en kæmpe hjælp, at Casper var med mig hele vejen, fordi han lige havde prøvet det selv. Så vidste jeg, hvornår jeg skulle give den gas, og hvornår jeg lige skulle sørge for at trække vejret.”

Hverken han eller Casper Kudahl vil udelukke, at de stiller op næste gang, der er World Firefighters Games – i 2026 i Saudi-Arabien.

”Det er noget af det fedeste, jeg nogensinde har prøvet. Jeg kan rigtig godt lide, at det er noget teknisk og noget fysisk, der er samlet i ét. Nu har jeg fået noget, jeg kan kæmpe videre med, og jeg kan se, hvor jeg skal forbedre mig,” siger Casper Kudahl.

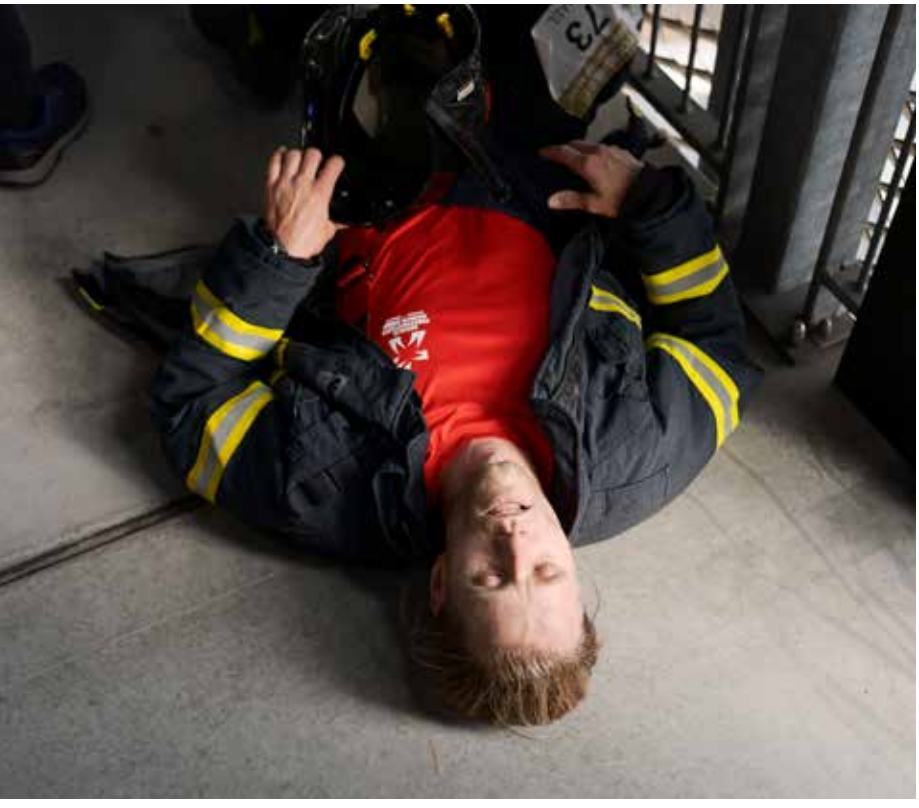

Casper Kudahl agerede coach for vennen og kollegaen Michael Nielsen, da det blev hans tur til at prøve kræfter med Toughest Firefighter Alive. Her ses de mellem anden og tredje del af konkurrencen.

Nederst ses Michael Nielsen, da det hele er slut – 15 etager over Limfjorden.

WORLD FIREFIGHTERS GAMES

- World Firefighters Games afholdes normalt hvert andet år.
- Første udgave var i Auckland, New Zealand i 1990.
- Aalborg var værtsby for den 15. udgave i dagene 7.-14. september 2024.
- Brandmænd og beredskabsfolk fra 57 nationer dystede i mere end 40 discipliner.
- Udover ’kongedisciplinen’ Toughest Firefighter Alive var der både mere brandmandsrelaterede discipliner, men også konkurrencer i for eksempel billard, windsurfing, hesteskokast og skattejagt.

Læs meget mere her
wfg2020.dk

HVOR BLEV PENGENE FRA ALLE DE FLOTTE ORD AF?

FAGLIGT TALT | Danmarks beredskab er ikke rustet til nutidens og især fremtidens udfordringer. Vi er under konstante trusler fra cyberangreb, der for eksempel kan ramme vores elektricitet og lamme vores samfund.

Klimaforandringerne giver også hele tiden nye udfordringer, som vi for få år siden ikke havde fantasi til, at vi ville komme til at stå i – det kan for eksempel være oversvømmelser på steder, der normalt ikke bliver ramt, lukkede veje og forurenet drikkevand.

Samtidig kan vi se, at det bliver sværere og sværere at drive landets beredskaber, som de har været drevet de seneste 100 år, hvor kernen er baseret på frivillighed. Først havde vi en forventning om, at man for første gang nogensinde ville afsætte penge i økonomiaftalen mellem regeringen og KL, men i stedet for penge kom der en forkølet anbefaling om at prioritere beredskabet.

Så blev der oprettet et ministerium for 'samfundssikkerhed og beredskab', fordi der helt rigtigt skal sættes fokus på beredskabets robusthed. Her var vores forventninger, at der ville følge penge med til det kommunale borgernære beredskab i finansloven. Men igen måtte vi se skuffede til.

Indtil videre har alle de fine ord og skåltaler kun ført til en eneste forandring: At man i erkendelse af at beredskaberne ikke kan overholde afgangskravet på højst fem minutter vælger at afskaffe det, så hjælpen til borgerne i fremtiden bliver endnu langsommere. Det er trist. ★

THOMAS BRÜCKER
SEKTORFORMAND

> I STEDET FOR PENGE KOM DER EN FORKØLET ANBEFALING OM AT PRIORITERE BEREDSKABET.

@FOATHOMASB

KORT OG GODT

HJÆLP TIL ORDBLINDE

Mange danskere har læsevanskeligheder. Og nu har FOA været med til at lave en alliance af arbejdspladser, der skal støtte ordblinde ansatte. Gennem alliancen kan arbejdspladserne dele erfaringer, eksempelvis om uddannelsesmuligheder, screening for ordblindhed og metoder til at øge motivationen.

POPULÆRT STOF UDFORDRER AMBULANCEPERSONALE

Et misbrugsstof kaldet GHB er blevet populært i det københavnske natteliv. Tager man stoffet, kan man blive voldsomt aggressiv i sin adfærd. Region Hovedstadens Beredskab siger i et interview til Politiken, at de i nogle tilfælde har været nødt til at tilkalde en ambulance til at behandle ambulancepersonalet, fordi adfærden hos den påvirkede patient har været voldsom.

FOTO: JØRGEN TRUE

Krav om afgangstider er på vej i graven

Allerede fra årsskiftet kan brandvæsnets krav om afgangstid inden for fem minutter efter alarm være fortid. Det fremgår af en orientering til Forsvarsudvalget fra forsvarsminister Troels Lund Poulsen.

Ifølge orienteringen vil ændringen ske i forbindelse med en revision af en bekendtgørelse for det kommunale redningsberedskab. Fremover vil fokus være på responstider, hvor det bliver de enkelte kommunalbestyrelsers ansvar at stille krav ud fra 'lokale vurderinger'.

Læs mere her

FOTO: HELLE ANDREASEN

HAR DU VERDENS BEDSTE TR?

Nu er det igen blevet tid til, at årets tillidsrepræsentant skal kåres. 12. november inviterer A4 Medier til et brag af en fest i Cirkusbygningen i København, hvor blandt andet årets TR, AMR og ungeambassadør vil blive afsløret. Nomineringerne lukkede i september, og på hjemmesiden **aaretstr.dk** kan du se, om du eller en af dine kolleger er blevet indstillet.

30.000

kroner var en sosu-hjælper ved at miste på grund af en regnefejl i kommunen. Kommunen havde udbetalt hende for meget i en erstatning og forlangte bagefter, at hun betalte beløbet tilbage. Retten har nu afgjort, at hun kan beholde pengene. FOA førte sagen og er tilfreds med afgørelsen.

FÅ INDFLYDELSE PÅ OK25

1. marts 2025 skal overenskomsterne på det private arbejdsmarked fornyes, og du har indflydelse på, hvad FOA skal prioritere. Forhandlingerne med arbejdsgiverne begynder efter nytår, og FOA vil gerne høre, hvad der er vigtigst for dig. Er det flere seniordage? Lønforhøjelser? Betalte frokostpauser?

Du kan indsende dine ønsker og idéer til OK25 ved at scanne koden her

Beredskab handler ikke kun om krudt, kugler og cybersikkerhed. Både det statslige, men i særdeleshed det borgernære kommunale beredskab skal prioriteres.

THOMAS BRÜCKER
FORMAND FOR TEKNIK- OG SERVICESEKTOREN I FOA
Om det nye ministerium for samfundssikkerhed og beredskab, der skal sikre landet bedre mod både klimaforandringer og cybertrusler.

I kamp for klimaet bevæbnet med en Fire Gun

Beredskabets arbejde med at afbøde konsekvenserne af klimaforandringerne handler ikke kun om vind, vejr og skovbrande. De mange batterier kræver også en særlig indsats.

AF ALLAN WAHLERS | FOTO: ROBERT WENGLER

”Det var smart!”

En mand blandt gæsterne kigger fascineret på beredskabsassistent Martin Langemose, der står og viser sit nye værktøj – en Fire Gun – frem.

”Den skal bare kobles på en almindelig boremaskine,” forklarer han.

En Fire Gun er faktisk et gigantisk bor, man kobler en vandslange på. Boret kan have forskellige længder, alt efter hvor langt man skal ind i for eksempel et batteri, der brænder. Og så bliver der sendt vand ud igennem dyser, så Fire Gun’en er med til at køle i selve boreprocessen.

”På den måde kan vi starte slukningsprocessen hurtigere, fordi batteriet bliver fyldt op med vand. Det er fremtidens værktøj til brande i elbiler, batterier og solceller,” siger Martin Langemose, beredskabsassistent ved TrekantBrand i Fredericia.

Afledte effekter af klimakampen

Han og kollegaen Michael Juel fra Beredskab Fyn er blandt frontpersonalet, når det gælder klimaforandringer – også de mere afledte effekter som brande i de batterier, der bliver mere og mere udbredte i takt med den grønne omstilling. Derfor kunne man møde dem ved FOAs stand til klimafolkemødet i Middelfart sidst i august.

”Elbiler brænder måske ikke så tit som benzindrevne biler, men der kommer til gengæld mange flere af dem. Hvis de holder i en P-kælder eller på en færge, så er det altså nogle meget alvorlige situationer, for man kan ikke bare slukke batteribrande som almindelige brande,” siger Thomas Brücker, som er formand for FOAs Teknik- og Servicesektor.

”Det kan også være et elløbehjul på en altan, som bryder i brand. Eller en tagbrand, hvor der er solceller på taget. Det er nogle af de ting, der udfordrer beredskabet på en ny måde, og her er det vigtigt med en ordentlig uddannelse.”

Thomas Brücker mener i det hele taget, at mere uddannelse er nøglen til at ruste beredskabet bedre til klimakampen på alle fronter.

”Vi fortjener alle sammen et mere professionelt beredskab. Folk forventer, at de kan alt, men mange steder er

> **Det handler om at se nogle år frem og forberede os på det, der kommer til at ske. Det kan vi blive bedre til.**
>
> **THOMAS BRÜCKER**
> FORMAND FOR TEKNIK- OG SERVICESEKTOREN I FOA

det stadig ufaglærte, der bliver sendt ud," siger han.

Kan ikke tæmme naturen

Det er vigtigt for Thomas Brücker, at der hele tiden er en forventningsafstemning med befolkningen i forhold til, hvad beredskabet kan overkomme af blæst, nedbør og stormflod:

"Selv et udvidet beredskab er ikke tilstrækkeligt til at klare alt. Hvis det regner meget, er det ikke altid, der er nogen steder, man kan flytte vandet hen. Der er stadig ingen, der har formået at tøjle naturens kræfter, og det kan vores medlemmer heller ikke."

Han bliver suppleret af Michael Juel, der er beredskabsmester.

"Det, vi skal bruge vores udstyr til, er at redde bydele og plejecentre, men vi kan ikke komme ud og indhegne det enkelte sommerhus, så der skal folk selv finde på noget. Så meget tid og så mange kilometer sikring har vi heller ikke," siger han.

Af samme årsag kunne gæsterne ved klimafolkemødet selv prøve at stable sandsække og få nogle gode råd fra fagkundskaben. De kunne også se et lille stykke watertube, som beredskaberne heller ikke havde for 10-15 år siden, ligesom Fire Gun'en.

En Fire Gun er nu fast udstyr på de såkaldte specialsprøjter, hvor det er brandfolk på døgnvagt, der er blevet uddannet i at bruge den.

"Det kan være, man om nogle år har opfundet en væske eller et middel, der stopper denne her kemiske proces i et batteri, der brænder, som man kunne koble på i stedet for rent vand. På den måde ville man kunne stoppe det videre brandforløb hurtigere," siger Martin Langemose. ★ ALWA@FOA.DK

Michael Juel og Martin Langemose gav gæsterne ved sensommerens klimafolkemøde i Middelfart noget at tænke over, når det gælder fremtidens direkte og indirekte indsatser omkring klimaforandringer.

Læs meget mere
om FOAs grønne faggrupper og deres indsatser i klimakampen

Bruno Martiri har næsten 40 års erfaring som ambulancebedder. I 2022 blev han tiltalt for at have kørt over for rødt under udrykning og derved forårsaget et sammenstød med en bilist. Han blev frikendt og har siden kæmpet for at få ændret reglerne, så udrykningspersonale ikke risikerer job og kørekort ved at udføre deres arbejde.

Bruno og ambulancekolleger håber på hjælp fra minister

Bruno Martiri har været i retten, fordi han var ved at få frakendt kørekortet efter en ulykke i forbindelse med en udrykning. Nu kæmper han for at ændre reglerne. Ministeren er åben.

AF RASMUS HANDBERG | FOTO: TOBIAS STIDSEN/ARKIV

To ambulancereddere, Bruno Martiri og Kenneth Niebuhr Sejersbøl, har de senere år kæmpet for en ændring af færdselsloven, så udrykningspersonale ikke risikerer bødestraf og frakendelse af kørekortet, hvis de er involveret i en færdselsulykke.

Efter flere henvendelser lykkedes det i maj at få et 15 minutter langt møde med transportminister Thomas Danielsen fra Venstre.

Mødet har tilsyneladende gjort indtryk. I et brev til de to udtrykker ministeren 'stor forståelse' for deres bekymringer.

"Jeg har på den baggrund besluttet at afsøge muligheden for at ændre de frakendelsesmæssige sanktionsregler for førere af udrykningskøretøjer," lyder det videre fra transportministeren.

Svaret er positivt, for "vi var bange for, at der intet ville ske," siger Bruno Martiri.

Konkret ønsker han, at udrykningspersonale ikke risikerer straf efter færdselsuheld, hvor der kun sker materiel skade, og at disse sager udelukkende kører som forsikringssager.

> **Lige nu bliver vi i lovens øjne set på som enhver anden, der kører over for rødt.**
>
> **BRUNO MARTIRI**
> AMBULANCEREDDER

"Lige nu bliver vi i lovens øjne set på som enhver anden, der kører over for rødt. Det kunne transportministeren godt se det urimelige i," siger ambulanceredderen og tilføjer:

"Men vi får jo også at vide, at det er lovgivningen, som er svær at ændre. Så i hvilket år kan vi forvente at se en ændring?"

Tæt på at koste kortet

Færdselsloven var i 2022 tæt på at koste Bruno Martiri en frakendelse af kørekortet, da han i byretten stod tiltalt for at have kørt over for rødt under en udrykning med en fødende kvinde i ambulancen. Det resulterede i et mildt sammenstød med en personbil. Ambulanceredderen endte med at blive frikendt for alle anklager.

Selvom de færreste bliver trukket gennem en retssag, har ambulanceredderen flere kolleger, der har fået både bødestraf og klip i kørekortet i lignende sager.

"Da min sag var oppe, talte mange kolleger om, at hvis jeg blev kendt skyldig, så ville de stoppe med at køre over for rødt. Men det er også svært, for man har jo et menneske i nød bagved, eller også er man på vej mod én," siger Bruno Martiri.

"Der er jo ingen af os, som kører over for rødt for sjov. Vi gør det jo for at hjælpe personer, som er i nød. Vi vil jo også gerne uskadt hjem fra arbejde."

FOA ønsker særlovgivning

Thomas Brücker, formand for FOAs Teknik- og Servicesektor, mener også, at lovgivningen burde laves om:

"Jeg synes, at det er en kæmpe udfordring, at vi har en lovgivning, der ikke giver formildende omstændigheder til personer, der kører udrykning," har han tidligere udtalt til Fagbladet FOA.

Thomas Brücker ønsker en særlovgivning på området, som betyder, at en person, der arbejder med udrykning, vil kunne få en mildere dom end privatbilisten, når man er i uniform.

Fagbladet FOA har forsøgt at få transportministerens svar på, om – og i så fald hvornår – udrykningspersonale kan se frem til nye regler.

Ministeriet oplyser, at ministeren er positivt stemt, men at det ikke er muligt at sige noget mere konkret. ★

RAHBN@FOA.DK

Transportministeriet

Transportministeren

28. juni 2024
2023-5784

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00

Kenneth Niebuhr Sejersbøl
Bruno Dante Martiri

Kære Kenneth Niebuhr Sejersbøl og Bruno Dante Martiri

Tak for jeres henvendelser af 15. december 2023 og 2. marts 2024 om sanktionerne i sager om udrykningskørsel.

Jeg har stor forståelse for, at det giver anledning til bekymring for at miste kørekortet, når man er afhængig af kørekortet i sit daglige erhverv.

Jeg har på den baggrund besluttet at afsøge muligheden for at ændre de frakendelsesmæssige sanktionsregler for førere af udrykningskøretøjer.

Med venlig hilsen

Thomas Danielsen

Leilas robotkollega tager de tunge løft

Overskriften på dette års topmøde for lønmodtagere var integrering af kunstig intelligens (AI) på arbejdspladser. FOA-medlemmet Leila Nymann Vorm var blandt fortalerne.

AF AMALIE WINDAHL | FOTO: FH

Forestil dig, at du står i kælderen på et stort hospital, hvor vognene med varer engang skulle hentes og transporteres rundt af personalet. Skuldre og rygge blev belastet, og arbejdet tog tid.

I dag ser situationen helt anderledes ud.

En selvkørende robot ruller lydløst gennem gangene og klarer opgaven uden problemer. Hospitalsserviceassistent Leila Nymann Vorm har mærket den udvikling på egen krop – og det har gjort en forskel for hendes arbejdsliv.

”Vores AGV-robotter transporterer varer rundt på afdelingerne. Tidligere skulle vi selv hente vognene i kælderen, hvilket gav mange vridskader i skuldre og ryg. Nu kan jeg holde flere år på arbejdsmarkedet,” fortalte hospitalsserviceassistent Leila Nymann Vorm fra Regionshospitalet Gødstrup i en video, der blev vist på Lønmodtagernes Topmøde 2024, som FH havde arrangeret.

FH havde fulgt Leila Nymann Vorm på arbejdet for at filme, hvordan teknologien fungerer i praksis.

Frygter ikke fyringer

Efter den video diskuterede et panel af eksperter og politikere kunstig intelligens i den offentlige sektor.

Panelet bestod blandt andet af næstformand i FH Nanna Højlund, direktør i Kommunernes Landsforening Kristian Heunicke og ældreminister Mette Kierkgaard.

”Potentialet med velfærdsteknologi er enormt. Hvis vi vil sikre, at medarbejderne kan bruge teknologien, og at den opfylder borgernes forventninger, er det vigtigt, at vi arbejder aktivt med at integrere kunstig intelligens,” sagde Mette Kierkgaard under debatten.

På Regionshospitalet Gødstrup har de også fået et rørsystem til at transportere post mellem afdelingerne. Tidligere tog

Paneldebat om kunstig intelligens i den offentlige sektor – fra venstre: Kasper Lorentzen, socialpædagog (SL), Rasmus Emil Hjort, madbud (3F), Leila Nymann Vorm, hospitalsservice-assistent (FOA) og David Bateson, Dansk Skuespillerforbund.

piccoliner sig af opgaven med at levere blodprøver, medicin og dokumenter.

”Vi har ikke længere piccoliner ansat, men de er ikke blevet afskediget. De er blevet tilbudt nye stillinger på hospitalet,” forklarede Leila Nymann Vorm.

Personligt frygter hun ikke jobtab på grund af teknologien. Tværtimod ser hun frem til endnu mere teknologi.

FH’s formand Morten Skov Christiansen fremhævede i sin tale vigtigheden af at inddrage medarbejderne, når kunstig intelligens implementeres:

”Det kræver, at vi investerer massivt i uddannelse og giver lønmodtagerne indflydelse på udviklingen og implementeringen af kunstig intelligens på arbejdspladserne,” sagde han.

Men han troede også på, at ”kunstig intelligens kan give os bedre levevilkår, forbedre vores sundhedsvæsen og resten af vores velfærd, frigive tid og forbedre vores arbejdsmiljø”. ★

’MIN STEMME ER STJÅLET’

Ikke alle deler det positive syn på kunstig intelligens. På Lønmodtagernes Topmøde fortalte stemmeskuespilleren David Bateson, hvordan teknologien har truet hans karriere:

”Min stemme kan nu kopieres og bruges uendeligt, hvilket har taget mange af mine opgaver fra mig,” sagde han.

Han fortalte, at hans arbejdsliv nærmest stoppede fra den ene dag til den anden, fordi hans stemme nu kan genskabes på få sekunder, og han efterlyste mere regulering:

“Google, Meta og Tiktok er ikke interesseret i at begrænse deres ind-

tjeningsmuligheder,” sagde han på Lønmodtagernes Topmøde.

“Hvis ikke der kommer nogen form for begrænsning eller lovliggørelse, så er jeg færdig.” ★

HAVDE UDDANNELSE FRA TYSKLAND:

Britta blev lønnet som medhjælper i årevis ved en fejl

Britta Jensen har taget sin uddannelse til pædagogisk assistent i Tyskland. Mange år senere opdagede FOA-tillidsrepræsentant, at hun var blevet aflønnet som medhjælper ved en fejl. Nu har hun fået knap 100.000 kroner i efterbetaling.

AF LAURITS ERIKSEN | FOTO: ROBERT ATTERMANN

TYPISKE FEJL PÅ LØNSEDLEN

- Forkert erfarings- eller anciennitetsdato.
- Manglende eller forkert indbetaling til pension.
- Manglende eller forkert lokalt løntillæg.
- Manglende eller forkerte ulempetillæg.
- Forkert timetal, fritvalgstillæg og/eller stillingsbetegnelse.

At arbejde med børn havde altid været sønderjyske Britta Jensens drøm. Men da hun tilbage i 90'erne skulle vælge uddannelse, følte hun ikke, at den danske pædagoguddannelse passede til hendes praktiske måde at tænke på.

Dengang fandtes uddannelsen som pædagogisk assistent (PAU) ikke, og derfor krydsede hun grænsen til Tyskland og uddannede sig som Sozialpädagogischen Assistenten – det, der i dag svarer til en pædagogisk assistent i Danmark.

Med eksamensbeviset i hånden vendte hun tilbage til Danmark og fandt et job, hvor hun kunne udleve sin passion. Hun fik et ekstra løntillæg for sin uddannelse, men bekymrede sig ikke videre om lønnen.

"Jeg var bare lykkelig over at have et job, der gjorde mig glad. I øvrigt er det svært selv at skulle sammenligne sin løn med andres. Vi er jo ikke så mange pædagogiske assistenter, og vi har forskellige timeantal, erfaringer og kompetencer," siger Britta Jensen.

Det var først 20 år senere, at Britta Jensens tillidsrepræsentant og gode kollega, Jette Bang Jensen, opdagede en alvorlig fejl.

En uventet overraskelse

Jette Bang Jensen havde for nylig været på kursus i at tjekke lønsedler og tilbød sine kolleger at tage et kig på deres. Her opdagede hun straks, at Britta Jensen var registreret som medhjælper i stedet for assistent.

Selv om hun godt nok havde fået et ekstra tillæg for sin uddannelse, mistænkte Jette Bang Jensen, at der stadig manglede noget.

Hun kontaktede kommunen, som oplyste, at den ikke kunne hjælpe,

medmindre der fandtes bevis for, at Britta Jensen havde fået sin uddannelse godkendt i Danmark. Via Britta Jensens sagsmappe fandt Jette Bang Jensen ud af, at den var god nok. Hun kontaktede Britta Jensens chef, som i første omgang tilbød en godtgørelse for de seneste seks måneder.

Men det ville Jette Bang Jensen ikke gå med til. Hun vidste, at Britta Jensen havde krav på efterbetaling for fem års arbejde.

”Efter lidt tovtrækkeri indså vores leder, hvor alvorlig fejlen var og erkendte, at Britta skulle have en retfærdig kompensation. Det endte faktisk med, at vores leder roste mig for at være vedholdende” siger Jette Bang Jensen.

Britta Jensen fik en godtgørelse på i alt 91.136 kroner, svarende til fem års efterbetaling.

”Pengene betyder i virkeligheden ikke så meget,” siger Britta Jensen.

”Det vigtigste er, at jeg har et job, jeg holder af, og fantastiske kolleger som Jette. Det er det, der tæller.” ★

LAUE@FOA.DK

17.300.000 KR.

Så mange penge har FOAs fagforeninger hentet hjem til medlemmerne på baggrund af løntjek. Det viser en status først i oktober 2024. 19 lokale FOA-fagforeninger har bidraget med i alt 795 afsluttede sager.

MIN VEJ

| CV |
2000: cand.mag i Public Relations, Roskilde Universitet
1998-2006: Tekstforfatter/kreativ, reklamebureauet Kunde&Co
2006-2010: Selvstændig kommunikationskonsulent og journalist
2010-2012: Udviklede mediet Verdens Bedste Nyhederw2012-2020: Kommunikationschef
Verdens Skove
2020-2023: Hjemmeværnets grunduddannelse og den civile vagtuddannelse
2023- : P-vagt i Københavns Kommune

P-VAGT NIKOLAJ LANG-JENSEN:

MIT MÅL ER, AT FOLK TAGER AFGIFTEN MED ET SMIL

AF MALIN SCHMIDT | FOTO: MALIN SCHMIDT

Mine venner grinede lidt af det, da jeg blev p-vagt, for jeg er gammel BZ'er. De syntes, det var sjovt, at jeg pludselig var blevet sherif. Men for mig handler det om det samme: Om hvem, der ejer gaden. For eksempel, når vi hjælper buschaufførerne, der er stressede nok i forvejen, fordi folk har parkeret midt i et busholdested.

Jeg har været tekstforfatter i et reklamebureau, været med til at udvikle et nyt medie og været kommunikationschef. Men jeg var træt af møder. Af at fortælle andre, hvordan de skal arbejde, træt af MUS, APV, at skulle sælge noget og dig selv og uklare succesparametre. Her er der ingen stress, ingen ufærdige bunker og ingen musearm.

Som p-vagt har du frihed. Og du er altid gladere, når du kommer hjem, end da du tog af sted. Jeg går cirka 15.000 skridt, cykler 15-20 kilometer, er ude i al slags vejr, og møder byens borgere, som ofte er glade for, at du kommer, for vi hjælper dem af med biler, der er parkerede alle vegne. Mit mål er, at folk tager afgiften med et smil. Det lykkes overraskende ofte.

Folk tror, at vi bliver udsat for enormt meget. En gang har jeg prøvet at få en vandballon i hovedet. Jeg aner ikke, hvor den kom fra. Værre oplevelser har jeg heldigvis ikke haft. Det ... og så folk, der tror, de kan reglerne bedre end du selv.

Jeg har friheden til at planlægge min opgave fra start til slut og ved aldrig, hvad dagen bringer. Det kan være, du skal hjælpe en, der har låst sig inde på et offentligt toilet. Eller du ser et hjørne af byen, du aldrig har set før. ★

LÆS FLERE: 'MIN VEJ' PÅ FAGBLADETFOA.DK

Foto: iStock

Tjek din løn

Får du den løn, du har krav på?

Det kan godt betale sig at tjekke sin lønseddel. Nogle gange er der fejl i den, der betyder, at du ikke får den løn, du har krav på. FOA kan tjekke din løn og finde ud af, om du har penge til gode. Tjek din løn på: foa.dk/loentjek

FOA
SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Problemer med overgangsalder bliver overset i Danmark

Det engelske sundhedsvæsen har indført forskellige tiltag for at passe på medarbejdere i overgangsalderen. I Danmark er det stadig tabu, siger forsker.

AF IDA ØSTERLUND | FOTO: COLOURBOX

GUIDE GODE RÅD TIL OVERGANGSALDEREN

- Brug lag-på-lag tøj.
- Hold soveværelset køligt.
- Undgå provokerende faktorer såsom kaffe, alkohol, stærkt krydret mad, stress og varme omgivelser.
- Der findes en lang række naturpræparater, der hævdes at være gode mod gener i overgangsalderen. Generelt er der ikke bevis for effekten, så man må prøve sig frem og se, hvad man synes, der virker bedst.
- Mindfulness og meditation kan hjælpe, hvis man oplever psykologiske problemer.
- Hvis man ikke vil bruge hormoner mod tørre slimhinder i skeden, kan man købe håndkøbspræparater, for eksempel creme eller stikpiller, der skal føres ind i skeden.
- I forbindelse med samleje bør man bruge en god glidecreme.

KILDE: SUNDHED.DK

Bordvifter mod hedeture, modificerede arbejdsuniformer, fleksible arbejdstider eller 'menopause-mentorer'.

Det er eksempler på initiativer, som engelske arbejdspladser har indført for at hjælpe kvinder i overgangsalderen til at få det bedre på jobbet trods deres symptomer.

Hver fjerde britiske kvinde mellem 40 og 60 år svarer, at deres arbejdsplads har politikker eller ordninger for at støtte kvinder i overgangsalderen. Det viser undersøgelsen 'Menopause and the Workplace' fra 2022.

Blandt andet har det britiske sundhedsvæsen udsendt en national vejledning, som skal oplyse medarbejdere og ledere om overgangsalderen som fænomen.

Som kvinde i overgangsalderen ansat i det britiske sundhedsvæsen kan man derfor få fleksible arbejdstider, bedre temperaturregulering på arbejdspladsen og mulighed for at få ændret arbejdsopgaver, hvis de er for svære at udføre på grund af symptomer fra overgangsalderen.

Årsagen til tiltagene er, at der er stor mangel på sundhedspersonale i det britiske sundhedsvæsen, og at man ønsker at fastholde og støtte de kvinder, der døjer med symptomer fra overgangsalderen.

Stadig tabubelagt i Danmark

I Danmark mangler der også personale i sundhedsvæsnet, men der er ingen offentlige vejledninger eller initiativer fra sundhedsmyndighederne til, hvordan medarbejdernes overgangsalder skal håndteres.

"Det kan være særligt ømtåleligt at tale om på arbejdspladsen, fordi det meget hurtigt kan fremstå som et handicap, en besværlighed, som hverken kvinderne eller arbejdspladsen er interesseret i. Det er stadig relativt tabubelagt og påfaldende underbelyst," siger Janne Gleerup, der er lektor og ph.d. på Center for Arbejdslivsforskning på RUC til Fagbladet Sygeplejersken.

Spørger man Søs Wollesen, der er læge på hospitalet i Region Sjælland og underviser danske virksomheder i overgangsalderen, er det på tide, at vi får bevågenhed på overgangsalderens betydning for kvinders arbejdsliv og giver dem mulighed for fleksibilitet.

"Hvis en kvinde har haft 20 svedeture om natten og ikke har sovet, så kan det

Det handler også i Danmark om at turde tage snakken og i bund og grund få brudt et tabu

MARIA KLINGSHOLM
FAGPOLITISK ORDFØRER I FOA

være, at hun ikke skal møde ind klokken otte om morgenen. Hvis det er muligt for virksomheden med mere fleksibilitet, kunne det være fint at give plads til det," siger hun til TV 2.

FOA: Mere hensyn i livsfaser

Det britiske sundhedsvæsens tiltag kunne man sagtens kopiere i Danmark. Det mener fagpolitisk ordfører i FOA, Maria Klingsholm.

"Vi ved, hvor meget det kan påvirke nogen at gå gennem overgangsalderen. Arbejdsgiverne bør generelt se mere på og tage mere hensyn til, hvilke livsfaser deres medarbejdere er i – uagtet om det er kvinder i overgangsalderen eller gravide for eksempel. Hvis der kommer flere af den slags tiltag, tror jeg på, at man vil se en positiv effekt på sygefraværsstatistikken," siger hun.

"Det handler også i Danmark om at turde tage snakken og i bund og grund få brudt et tabu. Selvom vi siger, vi er et oplyst land, er der rigtig mange ting, vi ikke ved nok om, og som vi ikke taler nok om. For eksempel overgangsalder," siger Maria Klingsholm. ★

IDBO@FOA.DK

HVAD ER OVERGANGSALDER?

Overgangsalderen er betegnelsen for tiden før og efter, at æggestokkene ophører med at producere æg.

Symptomer på overgangsalderen kan være blødningsforstyrrelser, svedeture, psykiske påvirkninger, søvnforstyrrelser, knogleskørhed og tørre slimhinder.

Man regner med, at cirka 20 procent af alle kvinder har minimale gener af overgangsalderen og ikke mærker andet, end at menstruationen holder op. De øvrige 80 procent har gener i forskellig grad.

KILDE: SUNDHED.DK

ANDROPAUSEN – MÆNDS OVERGANGSALDER

Mænd i alderen 40 til 50 år kan opleve en tilstand, som er meget lig kvindens menopause. Den kaldes 'andropause'. Modsat kvinder er der hos mænd ikke et klart tegn – som ophør af menstruation – til at markere denne overgangsperiode. Ligesom kvinders østrogenniveau falder, falder mændenes testosteronniveau. Symptomerne kan være manglende energi og motivation, mindre sexlyst, potensproblemer, søvnforstyrrelser, vægtøgning, tab af styrke og muskelmasse, depression, udvikling af bryster, hårtab, nedsat selvværd og hukommelsesproblemer.

KILDER: NETDOKTOR OG VIDENSKAB.DK

SÅDAN FINDER DU DE BEDSTE ARBEJDSSKO

Har du smerter i led og ryg ovenpå en arbejdsdag, hvor du har gået mange skridt? Så kan det være, at de sko, du har haft på, ikke har været gode nok. Fodterapeut Rie Hovgaard Jensen kommer med sine bedste råd til gode arbejdssko.

AF IDA ØSTERLUND, IDBO@FOA.DK

1

INGEN FØDDER ER ENS

Det, der er en god sko for den ene, er ikke nødvendigvis god for den anden, fortæller Rie Hovgaard Jensen. ”Nogle har en smal fod hele vejen ned. Der kan Ecco og Adidas være gode. Har man en bred fod hele vejen igennem, kan en mulighed være New Feet. Hvis man har en smal hæl og en bred forfod, kan sko som Mephisto være bedre. Men man kan ikke sige noget generelt.”

6

KORRIGER MED INDLÆG

Har man fejlstillinger i foden – altså hvis man for eksempel træder skævt på foden – er det vigtigt, at man får det korrigeret med nogle såler eller indlæg.

5

LUFT TIL TÆERNE

Hvis man vil gå i sandaler, gælder samme principper om, at de skal have en fast bagkappe, sidde ordentligt fast på fødderne og have stødabsorbering. Hvis de ikke sidder ordentlig fast, kan man få problemer. "Hvis man går i noget fodtøj, som man holder fast på foden – for eksempel Birkenstock – laver man en lille griberefleks med tæerne, hvor man kommer til at presse forfoden ned. Så risikerer man at få nedsunken forfod," siger Rie Hovgaard Jensen.

2

SKAL SIDDE ORDENTLIGT FAST

Som plejepersonale har man ofte bevægelser og arbejdsstillinger, hvor man 'twister'. Og har man de forkerte sko på, kan man risikere at vrikke om på anklen og få knæ- og rygskader. I den slags situationer er det vigtigt, at man har noget fodtøj på, der sidder godt fast på foden. Derfor går det ikke at have sko på, man bare lige stikker i, som for eksempel slippers, Crocs eller Birkenstock. "Dem vil jeg decideret fraråde. Man har øget risiko for at vrikke om, og de belaster også ens knæ," siger Rie Hovgaard Jensen.

4

MEMORY-SKUM FØLES GODT, MEN ...

Memory-skum kan føles dejligt at have på, men det belaster leddene, siger Rie Hovgaard Jensen. Mange Skechers-sko, som ellers er populære, har memory-skum og kan derfor være problematiske. Men de er dog blevet bedre, siger fodterapeuten. "For to år siden ville jeg have sagt, at alle Skechers er dårlige, men det siger jeg ikke i dag. De nyere modeller er blevet bedre, og de har også nogle modeller, der er stødabsorberende og sidder godt fast på foden".

3

SKAL VÆRE STØDABSORBERENDE

Stødabsorbering er vigtigt, når man har et job, hvor man går mange kilometer. Især i hospitalsverdnen, hvor der er mange hårde gulve. Hvis man går i sko uden stødabsorbering, øger det belastning af leddene, og så risikerer man problemer med ryg, knæ eller hofte. "Man kan tjekke, om en sko har en god stødabsorbering ved at trykke ned med god kraft lige midt i hælen. Hvis sålen fjedrer tilbage ligesom en elastik, er den stødabsorberende. Hvis den er blød, så fjedrer den ikke tilbage, når man slipper fingeren."

FAKTA

Går man i noget, der enten er for blødt, eller som man bare stikker fødderne i, kan man på en arbejdsdag belaste sine fødder med op til 50 procent mere end på en arbejdsdag, hvor man har de rigtige sko på.

KILDE: RIE HOVGAARD JENSEN

A-KASSEN

FÅ 6 UGERS JOBRETTET UDDANNELSE

Når du er ledig og modtager dagpenge, har du mulighed for at deltage i 6 ugers jobrettet uddannelse, mens du beholder din ydelse.

AF METTE WIEDERHOLT PEDERSEN

Hvem kan deltage?

Du kan deltage i en række uddannelser (se boks), hvis du er ledig og du:

- højst har afsluttet folkeskolen og eventuel en gymnasial uddannelse.
- har en erhvervsfaglig uddannelse som fx sosu-hjælper, sosu-assistent eller pædagogisk assistent.
- har en kort videregående uddannelse og samtidig en erhvervsfaglig uddannelse.

Du skal være tilmeldt jobcentret som ledig og have ret til dagpenge. Du må ikke sige dit arbejde op for at deltage i jobrettet uddannelse.

Hvem betaler?

Du får udbetalt dagpenge med din dagpengesats under uddannelsen. Jobcentret betaler dit kursus- og deltagergebyr. Der kan være gebyrer, som jobcentret ikke dækker, fx eksamensgebyr, udgifter til lægeattest, sikkerhedssko og bøger.

Hvornår starter uddannelsen?

Du kan tidligst starte i jobrettet uddannelse, når du har været ledig i mindst 5 uger sammenlagt. Det er vigtigt, at du ikke begynder på den jobrettede uddannelse, før vi har godkendt din ansøgning.

Hvis du opfylder betingelserne, kan du også begynde på en uddannelse i din opsigelsesperiode.

Er du under 25 år, skal uddannelsen være afsluttet indenfor de første 6 måneders sammenlagt ledighed.

Er du fyldt 25 år, skal uddannelsen være afsluttet indenfor de første 9 måneders sammenlagt ledighed.

Hvordan søger du?

Du søger om jobrettet uddannelse på uddannelsesstedet, som hjælper dig med ansøgningsblanketten. Den skal udfyldes af både dig og uddannelsesstedet, før du sender den til os. Du kan muligvis have ret til befordringsgodtgørelse og tilskud til kost og logi. Spørg a-kassen om dine rettigheder.

Du er fritaget for at søge job

Når du er på jobrettet uddannelse, er du fritaget for at søge job og stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Dit CV skal dog stadig være aktivt på Jobnet under hele uddannelsen, og du skal også være tilmeldt jobcentret.

Er uddannelsen på mindre end fuld tid som henholdsvis fuldtids- eller deltidsforsikret, skal du dog stå til rådighed, herunder søge arbejde, for at du kan modtage dagpenge for de resterende timer.

På nedsat tid som lønmodtager eller med selvstændig bibeskæftigelse?

Arbejder du på nedsat tid som lønmodtager, eller har du selvstændig bibeskæftigelse, kan du ikke deltage i jobrettet uddannelse. Du kan søge om SVU- eller VEU-godtgørelse efter de regler, der gælder for disse ydelser. ★

HVILKE UDDANNELSER KAN DU VÆLGE?

Du kan deltage i de uddannelser, der fremgår af den landsdækkende positivliste. Du kan kombinere kurser fra listen og tilmelde dig løbende, så længe de er indenfor samme erhvervsgruppe.

Du finder positivlisten her:

HUSK!

24. oktober
kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk/find-blanketter. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder.

A-kassen har fået nyt telefonnummer
Husk at du kan du ringe til FOAs A-kasse i tidsrummet 8 til 18 på alle hverdage. Vores telefonnummer er 46 97 37 77.

Nyt job?
Find dit nye job på foa.dk/foajob.

Få ansøgningshjælp
Har du svært ved at skrive ansøgninger, eller har du brug for lidt inspiration, kan du få hjælp til at skrive din jobansøgning ved hjælp af kunstig intelligens via vores hjemmeside. Alt, du skal bruge, er et stillingsopslag og dit CV. Du finder ansøgningshjælperen på denne side foa.dk/ansøgningshjælper

Digital post
Har du husket at tjekke din post fra FOA? Det gør du på foa.dk/post. Husk, at du på Mit FOA i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan se og evt. ændre, hvordan du får besked, når der er post til dig. Vi anbefaler, at du både får besked pr. mail og sms.

SALAT MED MUSLINGER

Savner du inspiration til en velsmagende madpakke, der kan holde energien oppe, så kig med her. Blåmuslinger er velsmagende og bæredygtige. Muslingeproduktionen er den kødproduktion, der udleder markant mindst CO_2, og så er den lokal. Friske muslinger er gode i vinterhalvåret og fine som pålæg og i salater med stærke krydderier.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

Salat med muslinger

2-3 portioner

Dampede muslinger
1 kg blåmuslinger
1 løg
2-3 fed hvidløg
3-4 stilke frisk timian
2 spsk. olivenolie
1 dl hvidvin eller vand

Muslingesalat
1 portion dampede muslinger (se ovenfor), evt. 150 g fra dåse
1 lille fast squash
2 forårsløg
100 g mayonnaise
ca. 2 tsk stærk karry
frisk koriander

Tilbehør
Hjertesalat
Spidskålsblade
Groft hvedebrød

Sådan gør du

Muslinger
Skrub muslingerne i koldt vand med en hård børste. Kassér muslinger, der ikke lukker sig, når man banker på dem. Hak løg og steg dem klare i olie i en stor stegegryde med knust hvidløg og timian. Kom muslingerne i gryden med hvidvin eller vand, læg låg på, og damp muslingerne 3-5 minutter, til de åbner sig. Ryst gryden et par gange undervejs. Kasser lukkede muslinger og skæg (det fæste af grønlige tynde tråde, muslingen har haft på sten eller andre muslinger).
Pil muslingerne ud af skallerne. Muslingesaften kan bruges til suppe eller sovs. Afkøl muslingerne.

Muslingesalat
Skær squash i små tern og kom dem i en si med salt ca. en halv time. Rør mayonnaise med karry, tilsæt fint snittet forårsløg, afdrypped squash og muslinger. Smag salaten til med salt og karry. Drys med frisk koriander. Spis salaten med salat- og kålblade og brød.

Katrine Klinken er kok og ernærings- og husholdningsøkonom og arbejder som madskribent.

Læs mere
instagram.com/katrineklinken

DET SKER

FREDERIKSSUND
Seniorklubben. 13. nov. kl. 13: Matador og modernitet - hvordan blev vi dem, vi er? v. Sognepræst Andreas Christensen fra Hellig Kors Kirke. | 4. dec. kl. 12: Julefrokost med lækker mad, øl, vand, snaps, guf m.m. Pris for FOA-medlemmer 250 kr. og gæster 350 kr. Sidste tilmelding, som er bindende, er på mødet 13. nov., hvor der kan betales til kasserer Anny Lorentzen eller via netbank reg. 2232 - konto 43 97 15 10 72. Husk at skrive navn på indbetalingen. Vi kan maks. være 50, så først til mølle - bagefter lotteri.

HORSENS
Afdelingen. 1. dec. kl. 10-12.30 eller kl. 14-16.30: Juletræsfest for medlemmer og deres børn/børnebørn på Scandic Bygholm Park. Maks. 3 voksne. Børn indtil 13 år. Billetsalg hele okt. (afd. lukket onsdag). Pris pr. deltager 50 kr. Betales kontant med lige penge eller via MobilePay. Prisen er inkl. godtepose, frugt og sodavand til børn. Kaffe og kage til voksne. Pølser kan købes.
Seniorklubben. 22. okt. kl. 12: Frokost på Vivaldi. Egen betaling. | 5. nov. kl. 14: Forfatter Bent Riis fortæller om sin seneste bog 'I gamle dage havde jeg nøgle til pølsevognen'. | 19. nov. kl. 14: Julebanko og julefortællinger. | 29. nov. kl. 13: Julefrokost og god musik. Pris for mad og drikke er 250 kr. pr. person.

LILLEBÆLT MIDDELFART
Psykiatriklubben. 20. jan. 2025 kl. 17: Generalforsamling på restaurant Asia, Østergade i Middelfart. Bagefter vil der være spisning. Af hensyn til dette bedes du tilmelde dig senest 13. jan. til Karen Henriksen på 30 86 77 20. Se dagsorden i FOA Trekantens nyhedsbrev.

ODENSE
Afdelingen. 4. dec. kl. 12.30-16.30: julearrangement for pensionistmedlemmer i Salen, FOA Odense, Vesterbro 120, Odense C. | 27. dec. kl. 15-17.30: Juletræsfest i Marienlystcentret, Windelsvej 138, Odense C. For tilmelding eller nærmere oplysninger på foa.dk/afdelinger/foa-odense/aktivitetskalender.
Servicesektoren. 6. nov. kl. 19: Generalforsamling i Salen, FOA Odense, Vesterbro 120, Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektoren skriftligt i hænde senest 23. okt. kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingens åbningstid – eller efter aftale – skriftligt afgives stemme fra og med 31. okt. til 6. nov. kl. 12. Deltagelse i spisning kl. 18 forudsætter tilmelding på foa.dk/odense senest 30. okt.
Pædagogisk sektor. 12. nov. kl. 19: Generalforsamling i Salen, FOA Odense, Vesterbro 120, Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektoren skriftligt i hænde senest 29. okt. kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingens åbningstid – eller efter aftale – skriftligt afgives stemme fra og med 6.-12. nov. kl. 12. Deltagelse i spisning kl. 18 forudsætter tilmelding på foa.dk/odense senest 5. nov.
Social- og sundhedssektoren. 21. nov. kl. 19: Generalforsamling i Marienlystcentret, Windelsvej 138, Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være sektoren skriftligt i hænde senest 7. nov. kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingens åbningstid – eller efter aftale – skriftligt afgives stemme fra og med 15.-21. nov. kl. 12. Deltagelse i spisning kl. 18 forudsætter tilmelding på foa.dk/odense senest 14. nov.
Seniorklubben. 22. okt. kl. 9.30-10: Tilmelding til 'Hammerduo' 5. nov. med gløgg og æbleskiver i FOA Vesterbro 120, Odense. Pris medlemmer 50 kr. Ikkemedlemmer 75 kr. kl. 10- 12: Foredrag om 'Reden' i Odense v. daglig leder Mia Magnussen. Der serveres kaffe og kage i pausen. | 5. nov. kl. 10-12: 'Hammerduo' – populærmusikkens mange Evergreens i FOA Vesterbro 120, Odense. Der serveres gløgg og æbleskiver i pausen husk tilmelding 22. okt. Pris medlemmer 50 kr. Ikkemedlemmer 75 kr. | 19. nov. Juletur til Tyskland (indkøb og julefrokost). Afg. kl. 7.30 Vejerboden, Nyborg – Afg. kl. 8.15 Dannebrogsgade, Odense – Afg. kl. 8.35 Amtsgården, Ørbækvej. Der er kaffepause undervejs til Tyskland. Mulighed for at handle i Fleggaard. Derefter går turen til Holbøl kro, hvor der vil blive serveret julefrokost. Efter frokost vender vi hjem til Fyn igen. Der vil blive serveret kaffe på hjemturen. Hjemkomst kl. ca. 17.15 i Odense. Pris medlemmer 500 kr. Ikkemedlemmer 800 kr.

SILKEBORG-SKANDERBORG
Seniorklubben. 20 nov. kl. 13: Julehygge i FOA-huset m. Banko. 75 kr. pr. person. | 3. og 5. dec.: Chokoladekursus hos Frellsen i Silkeborg. Maks. 8 pladser pr. dag. 200 kr. kun for medlemmer.

SØNDERJYLLAND
Seniorklubben. 22. nov. kl. 13: Julefrokost på Øster Højst Kro. Pris for medlemmer 250 kr. for ikkemedlemmer 300 kr. Tilmelding senest 15. nov. på foa.dk/afdelinger/ foa-soenderjylland. | 11. dec. kl. 14: Julehygge med æbleskiver, gløgg og pakkeleg i FOAs mødelokaler på Brundevej 2, Rødekro. Tilmelding senest 4. dec. på foa.dk/afdelinger/ foa-soenderjylland. Ret til ændringer forbeholdes. Ved møder i afdelingen er kaffen gratis for alle. Ikkemedlemmer betaler entreprisen ved arrangementer ude af huset. Husk du er automatisk medlem af seniorklubben som efterlønner og pensionist.

VEST
Seniorklub FOA Vejen. 21. okt. kl. 13.30: Fælles arrangement med SID-TIB-FOA i Gl. Vejenhal Fuglsangsalle 10, Vejen. Henrik Dam Kristensen fortæller om sit liv i politik. Pris 50 kr. for kaffe og foredrag. Tilmelding senest 15. okt. | 7. nov. kl. 14: Foredrag v. Peter Ole Finnemann Viuf (Provst Malt Provsti) også kaldet Peter Præst. | 9.dec. kl. 12: Julefrokost, Skodborg Vesterkro, Vestergade 32, Skodborg, Rødding. Hardy Sørensen spiller julemusik i 3 timer. Pris 230 kr.+ drikkevarer. Tilmelding senest 2. dec.
FOA Seniorklub Varde. 4. nov. kl. 14: Årets bankospil. Bagefter serveres kaffe m. brød. Pris for kaffe 25 kr. Bankoplader koster 15 kr. stk. Tilmelding senest 30. okt. til Mette Scherning på 51 68 67 53. | 2. dec. kl. 12.30: Julefrokost. Nærmere information kommer senere.
FOA Seniorklub Esbjerg. 7. nov. kl. 14-16: 'En enkeltbillet fra København til Rejsby'. Foredrag v. Lone Clausen. Hun har en pianist med, som spiller til de sange, som Lone har valgt. Den dag er der indbetaling til julefrokost. Gerne på beløbet. | 5. dec. kl. 12: Julefrokost med julebuffet på Restaurant Parken, Søvej 9. Pris 250 kr. at deltage. Klubben giver den første genstand, vi skal synge julesange og amerikansk lotteri med gode gevinster. Husk kontanter, så I kan købe lodder.

MEDLEMSPULSEN

Vindere i september 2024

Hovedpræmievinder
Pia Bader, FOA Trekanten

Øvrige vindere
Karin Lund Nielsen, FOA SOSU
Lotte Ravnsbæk Kristensen, FOA Århus
Dorthe Lauridsen Thomsen, FOA Nordjylland
Kim Ryborg Nielsen, FOA Nordsjælland
Sanne Provstgaard Christiansen, FOA Vest

Vinderne modtager et gavekort til Matas, Imerco, Nordisk Film biografer eller H&M.
Hovedpræmien er på 1000 kr.
De øvrige gavekort er på 300 kr.

Nye deltagere er velkomne på
foa.dk/medlemspulsen

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag
8.30-16.00
Fredag 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund
Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund
Horsens: 46 97 14 55
foa.dk/horsens
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/kls
Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord
Midtjylland: 46 97 30 30
foa.dk/midtjylland
Midt- og Vestjylland:
46 97 14 14
foa.dk/midt-vestjylland
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland
Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland
Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense
Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randers
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
FOA SOSU:
46 97 22 22
foa.dk/sosu

GÅR DU GLIP AF FAGBLADET FOAs NYHEDSBREV?

Hvis du endnu ikke modtager Fagbladet FOAs nyhedsbrev hver fredag, går du glip af masser af artikler, som kan gøre en forskel. Både i dit arbejdsliv, privatliv – og alt derimellem.

- Nyheder om dit fag
- Guides til en bedre tilværelse
- Tips til dit arbejdsliv
- Bliv klogere på din faglighed

Meld dig til her

Redaktionen sluttet
3. oktober 2024

Annoncer
Media-Partners
Telefon: 28 57 08 57
jorgen@media-partners.dk

Annoncefrist
Nummer 6
6. november

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 6 udkommer
Uge 51 2024

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSENÆVNET

Medlem af Danske Medier

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmediernes Oplagskontrol

Oplag:
163.295/13. årgang
Tryk: Stibo Complete
ISSN: 1901-0230

SVANEMÆRKET Tryksag 5041 0004

TRYKT I DANMARK

FSC www.fsc.org MIX Papir | Støtter ansvarligt skovbrug FSC® C012075

Udgiver:
FOA
Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

Storstrøm: 46 97 28 00
foa.dk/storstroem
Sydfyn: 46 97 27 27
foa.dk/sydfyn
Sønderborg: 46 97 34 00
foa.dk/soenderborg
Sønderjylland: 46 97 35 00
foa.dk/soenderjylland
Trekanten: 46 97 36 10
foa.dk/trekanten

Vendsyssel:
46 97 10 30/46 97 13 46
foa.dk/vendsyssel
Vest: 76 10 93 50
foa.dk/vest
Vestsjælland: 46 97 38 60
foa.dk/vestsjaelland
Århus: 89 36 66 66
foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger

FOA/PMF Kbh. Syd:
46 97 28 50
foa.dk/foa-pmf-kbh-syd
PMF afd. 1: 46 97 31 01
foa.dk/pmf1
PMF afd. 4: 43 71 66 90
foa.dk/pmf4
PMF Fyn: 46 97 13 13
foa.dk/pmf-fyn

PenSam
Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum
Telefon: 44 39 39 39
pensam@pensam.dk
pensam.dk

QUIZ

1. I hvilket land er Carolyne Kaddu Rasmussen født og opvokset?
A. Finland
B. Saint Vincent og Grenadinerne
C. Uganda

2. Overenskomsterne på det private område skal fornyes næste år. Hvad bliver de kaldt med en kort betegnelse?
A. OK25
B. Bare OK
C. Øvkay

3. Mænd kan også komme i overgangsalderen. Hvad bliver den kaldt?
A. Tredje halvleg
B. 19. hul
C. Andropausen

4. Hvor stor en ekstra belastning af fødderne kan man ifølge fodterapeut Rie Hovgaard Jensen udsætte sig selv for, hvis man har det forkerte fodtøj på?
A. 20 %
B. 50 %
C. 117,5 %

5. Hvad hedder den tyske uddannelse, der svarer til den danske uddannelse som pædagogisk assistent?
A. Bundespeitchenknallerschule
B. Sozialpädagogischen Assistenten
C. Spielverderber mit Kindertotenlieder

6. Vi er gået tæt på en af illustrationerne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?
A. En flettet kurv
B. Snørebånd
C. Et fiskenet

KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et valgfrit gavekort på 250 kroner til Matas, Imerco, H&M eller Nordisk Film Biografer. Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA. Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Besvar quizzen på fagbladetfoa.dk/quiz senest **15. november**.

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 4/2024 er **Lena Skydt, Thisted**

Lån til el- og hybridbil
fra 4,19 % i rente*

Kontakt PenSam Bank på **44 39 39 44**
Se mere på **pensam.dk /elhybridfoa**

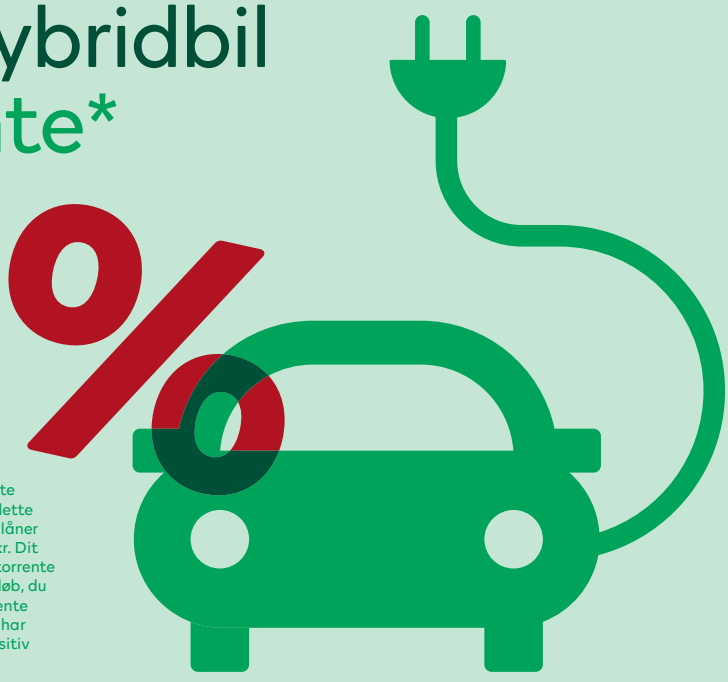

*Vejl. låneeksempel på el- og hybridbillån med 20% i udbetaling og årlig rente på 4,19 % (variabel) – gældende fra den 1. januar 2024. Det forudsættes i dette låneeksempel, at du allerede har samlet din økonomi hos PenSam Bank. Du låner 149.450 kr. og får i alt 144.000 kr. udbetalt. Din månedlige ydelse er 1.884 kr. Dit lån løber over 8 år. Årlig rente i procent 4,19% (variabel). ÅOP 5,28 %. Debitorrente 4,26 % (variabel). Etableringsomkostningerne er 5.450 kr. Det samlede beløb, du skal betale tilbage, er 176.054 kr. For at få et el- og hybridbillån til 4,19 % i rente (variabel) er det et krav, at der stiftes fuld pant i bilen, hvis du ikke allerede har samlet din økonomi hos PenSam Bank. Vi skal kunne give din økonomi en positiv kreditvurdering. Oplysningerne i beregningen er vejledende.
Vi tager forbehold for eventuelle fejl og mangler.

PenSam FOA

Tjek dine forsikringer og få **200 kr.** til shopping

Hos Alka ved vi godt, at hverdagen kan være lidt kaotisk. Derfor synes vi, at det skal være enkelt at tjekke sine forsikringer.

Vi har gjort det let at bestille et forsikringstjek hos os. Så ved du, at du er rigtigt forsikret og ikke betaler for meget. Uanset om du skifter til Alka eller ej, modtager du et gavekort til shopping på **200 kr.**, når du har gennemført forsikringstjekket.

Medlemmer af FOA får **10% rabat** samt en indboforsikring til kun 121 kr.* om måneden.

*Pris er ved selvrisiko på 2.000 kr. og ekskl. garantifond og naturskadeafgift.

Bestil let på **alka.dk/foa-modebook**
eller ring 70 12 14 16.

FOA | alka

FOA

WEBINAR:

Arbejder du med grøn omstilling?

Meld dig til webinar og få et bud på, hvordan den grønne omstilling kan og vil påvirke din arbejdsplads, og hvordan du kan involvere dig og bidrage til den grønne omstilling.

Oplev blandt andet:

- En af landets mest vidende klimaeksperter, meteorolog, forfatter og tidligere vejrvært på DR, Jesper Theilgaard.
- Maria Klingsholm, fagpolitisk ordfører og klimaansvarlig i FOA give et indblik i, medlemmer og fællestillidsrepræsentanters blik på grøn omstilling, hvordan de oplever sig inddraget og ikke mindst hvilke kompetencer de efterspørger.
- Hvordan Klimaalliancen hjælper kommuner og regioner med at gå fra plan til handling. Julie Leth, programchef i KL, fortæller.
- Kolleger fra FOA-arbejdspladser fortælle om deres erfaringer med at omstille til en grønnere arbejdsplads og mindske deres CO_2-udledning.

Webinaret afholdes onsdag den 20. november kl. 9.00 og torsdag den 28. november kl. 16.00. Webinarene forventes at vare ca. 1½ timer og der vil være mulighed for at stille spørgsmål til oplægsholderne.

Tilmeld dig via dette link:

20. november 2025 kl. 9.00-10.30

28. november 2025 kl. 16.00-17.30

Få rabatten her og nu med dit **Plus**Kort

PlusFeriebolig.

Lej alt fra villaer med egen pool i sydens sol til skønne danske sommerhuse med havudsigt hos NOVASOL.

6-10 %

NOVASOL

PlusFitness.

PUREGYM er Danmarks største Fitnessfællesskab med mere end 160 centre i hele landet. Træn med Unlimited eller PlusMedlemskab.

15 %

PUREGYM

PlusDyr.

Køb billetter og årskort til Zoologisk Have København med PlusKort rabat, og oplev mere end 4.000 fantastiske dyr.

13 %

ZOO

Der tages forbehold for tryk/fejl og ændrede rabataftaler. Læs vilkår og betingelser for rabataftalerne på pluskort.dk

Google play

App Store

FOA PlusKort.